

Mahşerde şefaata haktır

Hüseyin Bey: “Şefaata konusu tv’de zaman zaman tartışılıyor. Şefaatin ne Kur’ân’da, ne hadislerde olmadığını söyleyenler var. Bunun aslı nedir?”

Şefaata sözlükte; birinden, başkası adına bir ricada bulunma, birinin kusurlarının bağışlanmasını dileme, bir suçlu veya ihtiyaç sahibi lehine af dileme ve iyilik isteme, başkası lehine yardım isteme demektir. Terim olarak ise şefaata, kıyamet gününde Allah’ın izin verdiği kimselerin, Allah’ın izin verdiği günahkâr kullar lehine af ve mağfiret istemesi demektir.

Öncelikle şunu ifade edelim ki, Kur’ân ve hadisler genel mânâda kişiyi başkası lehine iyilik ve yardım yapmaya, başkası için duâ ve istiğfar etmeye, başkasının elinden tutmaya, kendisi ihtiyaç içindeyken başkasını kendine tercih etmeye açık bir şekilde teşvik ediyor. Şefaata de, kişinin başkası lehine duâ ve istiğfar etmesinden başka bir şey değildir. Kur’ân’da bu vardır, teşvik edilmekte ve övülmektedir. İşte bazı âyetler: “O halde onları affet, onlar için istiğfarda bulun.” 1 “Onlar için mağfiret iste.” 2 “Onlar için Allah’tan bağışlanma dile.” 3 “Hem kendinin, hem de mü’min erkek ve kadınların günahlarının bağışlanmasını dile!”4

Ancak hiç şüphesiz kendisi için af istenecek ve istiğfar edilecek kimsenin belirli niteliklerde bulunması gerekir. Meselâ mü’min olmalı, münkir ve münafık olmamalıdır. Aksi takdirde, meselâ münafık birisi için Peygamber Efendimiz (asm) af ve mağfiret istemiş de olsa, Allah bağışlamayacağını bildirmektedir: “Onlar için mağfiret dilesen de, dilemesen de birdir, fark etmez; Allah o münafıkları asla bağışlamaz ve Allah fâsıkları hidayete erdirmez.” 5

Şefaata; af ve mağfiret isteme hâlinin mahşere kaymış olanına deniyor. Mahşerde şefaata kişinin olmazsa olmaz dayanağı olacaktır; çünkü asıl büyük mahkeme oradadır. Nitekim Kur’ân’da ve hadislerde de şefaata müjdesi vardır. Ancak hiç şüphesiz şefaata mutlak değildir, herkes için değildir, şartları ve sınırları vardır. Meselâ hesap gününü yalanlayanlara, 6 inatla inkâr edenlere,7 taptıkları putları şefaataçı sayanlara,8 Allah’a ortak koşanlara,9 zalimlere,10 o gün şefaata edilmeyeceği Kur’ân’da açık şekilde belirtiliyor.

Fakat mahşerde Allah'ın şefaata etmeye ve şefaata edilmeye izin verdiğini, hakkında yapılan şefaata bağışladığı kimselerin bulunduğunu, izin verdiklerinin dışında hiç kimsenin hiç kimseye şefaata edemeyeceği kaydıyla yine Kur'ân haber veriyor: "O gün, Rahman'ın izin verdiği ve sözünden razı olduğu kimseden başkasının şefaati fayda vermez." 11 "Allah katında, O'nun izin verdiği kimseden başkasının şefaati yarar sağlamaz." 12 "Göklerde nice melekler vardır ki onların şefaati; ancak Allah'ın izniyle, dilediği ve hoşnut olduğu kimselere yarar sağlar." 13 "İzni olmaksızın O'nun katında şefaatte bulunacak kimdir?" 14 "Rahman'ın yanında bir söz almış olandan başkası şefaate yetkili olmayacaktır." 15

Eğer Resulullah Efendimiz (asm) Mü'minler için af ve mağfiret istemeyecek idiyse, şefaata etmeyecek ve şefaati kabul edilmeyecek idiyse, yukarıdaki âyetlerin bir mânâsı olmazdı. Âyetlerin açık üslûbundan anlıyoruz ki, Allah'ın izin verdiği kimseler, Allah'ın izin verdiği kimselere şefaata edecektir ki, ehl-i sünnete göre şefaata bu şartlarla haktır ve gerçektir. 16

Ezan okunduğunda, "Umulur ki Rabbin, seni Makam-ı Mahmud'a ulaştırır" 17 âyeti gereği "ve'b'ashü mekame'm' mahmudenillezi ve addehu" (O'nu (asm) vaad ettiğin Makam-ı Mahmud'a ulaştır) diye duâ etmek sünnettir. 18

Bediüzzaman Hazretleri, bu âyette geçen "Makam-ı Mahmud" ifadesinin "umum ümmete şefaata-i kübrasına işaret olduğunu, bu nedenle Peygamber Efendimiz'in (asm) bütün ümmetten hadsiz salâvat ve rahmet duâsı istemesinin ayn-ı hikmet bulunduğunu bildiriyor.19

Peygamber Efendimiz (asm) uzunca bir şefaata hadisinin sonunda buyuruyor ki:

Mahşer halkı bana gelir: "Ey Muhammed! Sen Allah'ın Resulüsün ve Hâtemü'l-Enbiyasın. Allah (cc) senin geçmiş ve gelecek günahlarını bağışlamıştır. Bizim ne halde olduğumuzu görmez misin? Bizim için Rabb'ine şefaata et" derler.

"Ben giderim, Arş'ın altına varırım, Rabbin için secdeye kapanırım! Sonra, Aziz ve Celil olan Allah bana hamdinden ve güzel senalarından, benden önce kimseye bildirmediği güzel sözler bildirir. Ve: 'Yâ Muhammed! Başını kaldır! İşte! Sana verilecektir! Şefaata et! Şefaatin kabul olunacaktır!' denir.

"Ben, başımı kaldırırım da: 'Ya Rabbi Ümmetim! Yâ Rabbi Ümmetim! Yâ Rabbi Ümmetim!' derim. Bunun üzerine: 'Yâ Muhammed! Ümmetinden hesabı olmayanları Cennet kapılarından Eymen kapısından Cennete koy' buyrulur." 20

Dipnotlar:

1- Al-i İmran Sûresi: 159.

2- Nur Sûresi: 62.

3- Mümteherine Sûresi: 12.

4- Muhammed Sûresi: 19.

5- Münafikun Sûresi: 6.

6- Müddessir Sûresi: 46.

7- A'raf Sûresi: 53.

8- Yunus Sûresi: 18.

9- Rum Sûresi: 13.

10- Mü'min Sûresi: 18.

11- Taha Sûresi 109.

12- Sebe Sûresi: 23.

13- Necm Sûresi: 26.

14- Bakara Sûresi: 255.

15- Meryem Sûresi: 87.

16- Sözlür, 88; 219, 592, 645; Mektubat, 290.

17- İsrâ Sûresi: 79.

18- Buhari, Ezân: 8, 17. Sûrenin tefsiri: 11; Tirmizî, Mevâkît: 43; Salât: 42; Ebû Dâvud, Salât: 37; Nesâî, Ezân: 38; İbn-i Mâce, Ezân: 4; İkâme: 25; Müsned, 3:354.

19- Şuâlar: 90.

20- Nevevî, R. Sâlihîn, 1863.